

řešení ruského problému stala se specialitou ruské filosofie, okolo ní se točí veškerý duševní život ruský, tím jest charakterisováno Rusko proti Evropě; vytvořily se dva základní proudy: jeden hledá záchrana v evropskaci (západnici), druhý proti prvku cizímu vyzdvihl prvek staré kultury domácí (slavjanofilové). Avšak nelze říci, že tyto proudy zdánlivě diametrálně se ostře vyhranily, naopak prolínají se, splývají často v jednotlivostech, což nejépe vidieti na předních representantech ruské filosofie, kteří zřídka splnili do poslední písmeny program školy, ke které byli čítáni. Zbývalo by dotknouti se ještě mnoha zajímavých problémů, které charakterisují Rusko: namátkou připomínám ruský socialism, poměr mezi státem a církví, problém národnosti, panslavism, úzkou souvislost filosofie s náboženstvím — avšak rámeček tohoto článku beztoho již dávno překročen.

První díl „Ruska a Evropy“, jehož obsah jsem se tu pokusil aspoň zhruba vystihnouti, je vlastně pouhou přípravou k hlavní, definitivní analýze Ruska, kterou chce autor provésti rozbořením Dostojevského. To přinese až díl druhý.

Zprávy.

Reforma exekučního řádu. Jak oznamuje „Právník“, byla již v ministerstvu v první polovině roku vypracována osnova exekučního řádu, jež byla předložena prof. Horovi k posouzení. Podle jeho úsudku byla přepracována a zaslána k vyjádření jednotlivým odborným korporacím. Osnova se přidržuje zásad rakouského exek. řádu, jelikož však obsahuje důležité odchylky, soudí „Právník“, že bude zákonem zcela jiným, „prvním velkým zákonem, jenž by platil též pro Slovensko“. — Potud „Právník“. S. C. P. „Všehrd“ patrně není „odbornou“ organizací, poněvadž ministerstvo osnovy nám k nahlédnutí nezaslalo. Patrně páni v ministerstvu nechtějí vědět, co jest „Všehrd“.

Právníká jednotu na Slovensku v Bratislavě se ustavila. Zatím vyskytly se hlasy po centralisaci právnických institucí po celé republice, takže „Právníká Jednota“ v Praze by byla střediskem. — Projekt patrně se týká jen dosavadních tří jednot. Nebylo by ovšem na škodu, kdyby se ustavilo ústředí veškerých odborných právnických a státovědeckých spolků v československé republice; nesmělo by však toto ústředí býti nějakým „nadspolkem“, který by brzdil činnost spolků subordinovaných, nýbrž centrála, sestavená z delegátů jednotlivých korporací byla by jen ústředím pro společný postup a povzbuzování práce.

Seminární knihovna. (K reformě seminářů). Již v loňském letním semestru došlo na naší fakultě k reformě seminářů. Na venek jeví se to především dvouhodinným trváním seminárních cvičení a jich rozložením na dva semestry, z nichž letní semestr má býti přípravný — jakýsi proseminář — v zimním pak má dojít k vlastní vědecké práci. Jak se uvnitř seminářů vzdmáhá čile nový ruch, mohli jsme již loni sledovati ze zpráv, které byly otiskovány ve „Všehrd“.

Nyní na počátku nového studijního roku a ve chvíli, kdy se po dlouhé době a trapném otálení stane konečně přístupnou seminární knihovna v Akademii, jest snad na čase dotknouti se věci, která by především měla býti nově upravena a tou je naše seminární knihovna a styk studentstva s ní. Jde především o knihovnu samu. I když máme sebe lepší mínění o knihovně v Akademii, o jejímž rozsahu jsme my všichni, kdož za války začali studovati, málo informováni, je jisto, že je třeba všechny obory doplniti, jmenovitě novějšími publikacemi. Naše knihovna nesnese srovnání na př. se seminární knihovnou zdejší německé právníké fakulty, která našeho studenta překvapí jak počtem, tak výběrem exemplářů. Doufejme, že v tomto ohledu bude

samotné státní správě na tom záležet, aby seminární knihovna právnické fakulty nejstarší československé university se důstojně reprezentovala, a že nahradí, čeho se nám nedostalo nepřízní vídeňské vlády.

Jde mi však zejména o druhou věc. Hlavním účelem seminární knihovny je jistě podporovati práci v seminářích, to jest nejen při samotných cvičeních, ale i ostatní práci členů seminářů. I když nepřehlídíme k ubohému vypravení knihovny, je jisto, že tomuto účelu nevyhověla. Její přístupnost, spíše nepřístupnost, byla obdivuhodná. Jednou za týden po celou hodinu bývala otevřena, to jest, byl v ní přítomen knihovník, který přirozeně pak nevěděl, co má dříve dělati, zda udržovati pořádek v knihovně či půjčovati knihy.*) Podávalo-li se ti vypůjčiti si knihu — to bylo zřídka, protože žádaná kniha, byla-li vůbec v knihovně, nebyla na místě — byl zase na týden konec. Pro rychlou informaci, pro hledání literatury a pod. naše knihovna ceny vůbec neměla, a nezbývalo, než se obrátiti do velkých knihoven, buď do musejní nebo universitní. Velkolepost obou příruček těchto knihoven je známa, stejně nedobytnost hlavních sbírek. A pak, kdo začíná v kterémkoli oboru pracovati, stojí zcela přirozeně bezradně před spoustou literatury, nevěda kam se obrátiti pro první a nejpotřebnější informace. Tím se vyplývá mnoho času i chuti, které nevlídné ovzduší universitní knihovny nikterak nepřidá.

Naproti tomu i s dnešní výzbrojí obsahuje naše seminární knihovna přece nejzákladnější díla různých disciplin. Kdyby se stala knihovnou příruční, myslím, že by tím daleko lépe posloužila účelu, jemuž je věnována. Přístup do ní měli by i dále jen členové seminářů, a to v hodinách, kdy se nekonají seminární cvičení. Času by se tedy našlo dost, jmenovitě v zimním semestru. Půjčování knih domů by se tím omezilo, knihy, jež knihovna má v jediném exempláři, by se buď vůbec nepůjčovaly, nebo jen na dobu nejkratší. Knihovník — bylo by možná zapotřebí sil více — dbal by především nad zachováváním pořádku v knihovně, za nějž by ostatně rušili i členové seminářů, které lze vésti snadno v evidenci; knihovník by však také zejména začátečnickům udílel potřebné nejnutnější informace. Jsem jist, že by se v takto zřízené knihovně vyvinul velice radostný ruch, že by každý — kladu na to opětně důraz — i začátečník pracoval s jistým sebevědomím a radostí, neztrácel by se čas a členové seminářů, přicházejíce do větších knihoven, dovedli by si již vybírat díla, jež neinformovaný ze spousty knih nikdy naráz nenajde. Dávám tuto myšlenku v uvážení; nerozvinul jsem ji zcela, jak si vše představuji, aniž ji pokládám za nejlepší řešení, jsem však ubezpečen, že kdyby se uskutečnila, přispěla by nemálo k povznesení nového života v našich seminářích, který se tak slibně začal. M. B.

Z německé university československé republiky v Praze. Rozruch, jenž způsobil universitní zákon z letošního roku, mezi našimi německými kolegy, pomalu se utišuje. Prohlašuje se sice, že všemi promi prostředky musí se zákon onen zvrátiti — jako onehdy na slavnosti Lese- und Rede-Halle tvrdil prorektor prof. Naegle — ale všichni jsou si vědomi, že se poměry bývalé již nenavrátní. — Jako jediné vysoké učení toho druhu v naší republice, přitahuje všechny posluchače neslovanských jazyků, neboť i Maďarí studují raději na německé universitě než na československé. Jest ale jisto, že v tom ohledu nenávisť nacionální ustoupí později chladnému rozumu, zvláště když i němečtí kolegové nevidí příliš rádi, když místa v posluchárnách a laboratořích jsou obsazena neněmeckými studenty. Vášnivý spor mezi Němci a Maďary o připuštění na universitu jest zatím rozřešen ve smyslu kladném, ale ozve se znova. Německý student jest příliš nacionálně založen, než aby strpěl, aby „německý ráz“ university byl

*) Od napsání tohoto článku nastaly ovšem změny.

ohrožován neněmecky mluvícími kolegy, nemluvě ani o překážce zprvu uvečené o nedostatku místa v laboratořích. — Do 24. října t. r. bylo na německé universitě zapsáno celkem 2393 posluchačů: z toho připadá na fak. theologickou 40 řád. a 4 mim., na fak. právnickou 903 řád. a 64 mim., na medicínskou 1502 řád. a 9 mim., na přírodovědeckou 208 řád. a 138 mim. a na fak. filosofickou 302 řád. a 123 mim. — Z celkového počtu posluchačů jest žen 302, t. j. 12.62%, z toho jest na právnické fakultě 23 ř. a 3 mimořádné, t. j. 2.68% ze všech posluchačů na právnické fakultě zapsaných. — Bylo by zajímavo srovnati tyto číslice s daty z Karlovy university! Novák.

Spolkové zprávy byly vydány tentokrát jako zvláštní výroční zpráva o činnosti spolkové v roce 1919—20.

S m ě s.

Těm, kteří chodí pozdě. Na naší fakultě zahrnížil se ošklivý nepříjemný způsob, že kolegové a kolegyně přicházejí na jednotlivé hodiny přednáškové až po zahájení. Posluchači si neuvědomují, že dopouštějí se nejen hrubého nemravu a prokazují svrchovanou neúctu k přednášejícímu profesorovi, ale i projevují malý cit kolegiality, rušíce svým příchodem, často velmi lomozným, pozornost svých kolegů, již přišli v čas. Doufáme, že nebude třeba, jako na zahraničních fakultách, aby se posluchárny během přednášky zamykaly, ale že si, jichž se to týče, zařídí sami svůj příchod tak, aby nevyrušovali přednášejícího i posluchače.

Fakultní instance. Upozorňujeme kolegy, že první instancí ve všech studijních jest děkanství, jež má úřadovny ve druhém patře. Jestliže však kolegům po přečtení studijního řádu přece jest něco nejasno, anebo mají nějakou bolest týkající se studia, upozorňujeme je, že ve spolku udělují se informace a zařizují různá opatření buď u kteréhokoli člena výboru nebo sociální komise v hodinách úředních a to zdarma, dobrovolné příspěvky na Randův fond ovšem nejsou vyloučeny.

Ještě jedna bolest. Kolegové, prosíme vás, nekuřte v posluchárnách. Před rokem ještě visely na zdích nápisy zakazující kouření. Nyní, když jsou pryč, poněvadž snad správce budovy si myslil, že studenti mají sami dosti ohledu k sobě, profesorům a posluchačům, jsou posluchárny v 11 hodin dopoledne tak zakouřeny, že sedětí hodinu v takové atmosféře, jest oběť. A což teprve přednášet! Místnosti bez toho nejsou ideální, proto nezhoršujte je kolegové kouřením, pro něž máte dost místa na chodbách o přestávkách.

Redakční sdělení. Příštím číslem budeme uveřejňovati „Přehled zákonodárství republiky československé“, jenž bude komentovati jednotlivé nové zákony a upozorní také kolegy, kterých zákonů jest zvl. studovati. — Příští číslo vyjde 15. prosince 1920. Činní členové obdrží časopis zdarma. Poplatek za zaslání 1 Kč. Ostatní členové pět předplatné 8 Kč. (se zasláním 9 Kč.). Prosíme, se zřetelem k velkému nákladu (výrobní cena jednoho čísla jest 1.20 Kč.), aby ti pánové, jimž bylo 1./2. číslo zasláno, zaplatili předplatné složenkou, protože další sešity by jim nemohly býti zaslány. Všechny příspěvky, dotazy, redakční výtisky buďtež zaslány na adresu S. Č. P. Všehrd, Praha I., Ovocný trh 3.

Majitel a vydavatel S. Č. P. Všehrd, Redaktor R. Rauscher.

Tiskem Štokán a spol. v Žižkově, Husova 68.